

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg

Svar på Europaudvalgets spørgsmål nr. 414 (Alm. del) af 24. september 2018

Spørgsmål

Vil ministeren – med udgangspunkt i Erhvervsstyrelsens analyse fra januar 2017 ”Det indre markeds økonomiske betydning for Danmark” – redegøre for, hvad det ville betyde for det offentlige forbrug i Danmark, hvis danske virksomheder ikke havde adgang til EU’s indre marked, hvorved BNP ifølge analysen ville være 100 mia. kr. mindre, i en situation hvor det lavere økonomiske råderum skulle finansieres ved et lavere offentligt forbrug? Ministeren bedes samtidig opføre, hvad det lavere offentlige forbrug ville svare til i antallet af:

- SOSU-assistenten
- Sygeplejersker
- Politibetjente
- Folkeskolelærere.

Svar

Danmark er i dag et af de rigeste lande i verden. Det hænger blandt andet sammen med, at produktivitetens niveau er højt. Det vil sige, at danske virksomheder og medarbejdere er blandt dem, som er mest effektive til at skabe værdi med de ressourcer, som anvendes i produktionen.

En af grundene til det høje produktivitetens niveau i Danmark er EU’s indre marked. Det giver danske virksomheder muligheder for at afsætte deres produkter på et langt større marked, sikrer større konkurrence og fremmer investeringer, arbejdsdeling og vidensudveksling på tværs af EU-landene.

EU’s indre marked sikrer endvidere fri bevægelighed for arbejdskraften. Det giver danske virksomheder bedre adgang til den arbejdskraft og de kompetencer de har brug for. Arbejdskraftens fri bevægelighed spiller endvidere en vigtig rolle i forhold til at dæmpe konjunkturudsving i den danske ledighed.

Et fald i produktiviteten, svarende til vurderingen i den analyse, der henvises til i spørgsmålet, vil have væsentlige, negative konsekvenser for levestandarden for danske familier og for udviklingsmulighederne for danske virksomheder, *jf. Svar på Europaudvalgets spørgsmål 388 (Alm. del) af 20. september 2018.*

I den nævnte analyse falder BNP med 100 mia. kr. svarende til ca. 5 pct., hvis Danmark ikke deltager i det indre marked. Heraf kommer omkring 1 pct.-point fra et fald i arbejdsstyrken som følge af et mindre omfang af udenlandsk arbejdskraft. Dermed svarer analysens resultater til et fald i produktiviteten på ca. 4 pct. som følge af udtræden af det indre marked.

Det er derfor i den stiliserede beregning nedenfor lagt til grund, at produktiviteten falder med 4 pct., og at det slår fuldt igennem på lønningerne og selskabsindkomsten ved uændret lønkvote i den private sektor.¹

Hvis det reale offentlige forbrug (herunder det offentlige køb af varer og tjenester fra den private sektor) og det reale niveau for de offentlige investeringer tilpasses den lavere produktivitet i den private sektor, vil et ændret produktivetsniveau som udgangspunkt være omtrent neutralt for de offentlige finanser, da de offentlige udgifter og indtægter i så fald påvirkes nogenlunde parallelt. Det skyldes, at lønninger i den private og offentlige sektor følges ad, og hovedparten af de offentlige indkomstoverførsler følger satsreguleringen.

Inden for planlægningshorisonten, som aktuelt går til 2025, vil et lavere produktivetsniveau imidlertid forværre den offentlige saldo, når realvækstraten i det offentlige forbrug og de offentlige investeringer fastholdes. Det skønnes, at den offentlige saldo under disse forudsætninger vil blive forværret med i størrelsesordenen 0,6 pct. af BNP svarende til ca. 13 mia. kr. (2019-niveau).² Beregningsteknisk er det i denne modelberegning lagt til grund, at de strukturelle virkninger på produktivitet og BNP, og derigennem de offentlige finanser, vil være slået igennem i 2025.

Belastningen af de offentlige finanser vil svare til mere end en halvering af det finanspolitiske råderum, som i den seneste mellemfristede fremskrivning fra august 2018 udgør ca. 23½ mia. kr. målt i forhold til udgiftsniveaet i 2019. Hvis danske virksomheder ikke længere har adgang til EU's indre marked vil det således – udover højere priser og lavere lønninger – altså også indebære et væsentligt mindre råderum i finanspolitikken og således dårligere muligheder for at prioritere vækst i udgifterne til offentlig service, lavere skatter og afgifter eller andre løbende prioriteringer.

Med hensyn til de beregningstekniske forudsætninger bag det angivne skøn er det som nævnt lagt til grund, at der sker et gradvist fald i BNP på 4 pct. som følge af lavere produktivitet i forhold til grundforløbet, som er fuldt realiseret i 2025. Faldet i timeproduktiviteten er antaget at have fuldt gennemslag på timelønnen i både den private og offentlige sektor. Det er i forlængelse heraf lagt til grund for bereg-

¹ Dette er en forsimplende antagelse, da der vil være forskel på gennemslaget af at udtræde af det indre marked på produktivitet mv. for de forskellige brancher.

² Der er i denne beregning ikke taget højde for, at hvis Danmark ikke var en del af EU's indre marked ville det have betydning for befolkningssammensætningen. Som følge af arbejdskraftens frie bevægelighed bor der beskæftigede EU-borgere i Danmark med deres familie og der er EU-borgere som pendler til Danmark. Vestlige indvandrere har i gennemsnit et positivt nettobidrag til de offentlige finanser, jf. *Indvandreteres nettobidrag til de offentlige finanser i 2015* (Finansministeriet, februar 2018). Dette forhold vil sandsynligvis forværre de offentlige finanser yderligere.

ningen, at overførselsindkomster som følger lønudviklingen nedjusteres parallelt med lønudviklingen³, mens overførsler som følger prisudviklingen er uændrede.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister

---

³ Satsreguleringen af indkomstoverførsler følger udviklingen i Dansk Arbejdsgiverforenings timefortjeneste ekskl. genetillæg som opgjort i StrukturStatistikken to år tidligere. Det er i denne beregning antaget, at der sker fuld tilpasning satsreguleringen til det lavere lønniveau inden for perioden.